

staa den ene af Parterne nærmere end den anden (Samme ret). Det mente jeg heller ikke!). Det ærede Medlem siger, at det har han heller ikke ment, men jeg tror, at hans Udtalelser let kunde lede til denne Forstaaelse. Naar det ærede Medlem imidlertid ikke har ment det glæder det mig i høj Grad, thi saa ere vi vistnok enige paa det Punkt.

Der blev af det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgtreds (Krabbe) fremdraget nogle Punkter, som ikke havde fundet Behandling i selve Lovforslaget, og da navnlig Spørgsmaalet, om man ikke kunde unddrage det Personale, der er ansat ved de private Selskaber, fra Vidnepligt i civile Sager, selvfølgelig for saa vidt angik Ting, som de havde erfaret i deres Stilling ved det private Selskab. Det er et Forhold, som jeg hidtil ikke har været opmærksom paa, men som jeg er fuldkommen enig i, trænger til at blive overvejet. Skulde man kunne finde en Løsning der, vilde det vistnok være ønskeligt. Det er maaske ikke saa meget let, fordi man her kommer ind paa et Omraade, som vistnok ikke er saa lille endda, men strækker sig ud over de private Telefonselskaber, imidlertid vil jo det eventuelle Udvalg kunne tage dette Spørgsmaal op, og jeg skal for mit Vedkommende naturligvis gerne yde mit Bidrag til dets Besparelse.

Reis: Jeg skulde uægtelig være meget tilhøjelig til at frafalde Ordet, dels naar jeg ser hen til det Antal ærede Medlemmer af Tinget, som ere til Stede ved Forhandlingerne, og dels naar jeg tager Hensyn til de Udtalelser, der allerede ere faldne, og som berørte de Punkter, som jeg havde tænkt mig at ville henlede Opmærksomheden paa, Punkter, som jeg jo altsaa kan antage ville blive tagne under fornøden nærmere Overvejelse i det Udvalg, som ventelig vil blive nedsat til videre Behandling af Sagen. Naar jeg dog ikke frafalder Ordet, da er det, fordi jeg ønsker at gøre et Par Bemærkninger over for Udtalelser, der ere faldne her i Salen i Dag. Jeg skal først bemærke, at jeg ikke skal indlade mig paa det store Spørgsmaal om, hvorvidt Statsdrift eller Privatdrift er det mest økonomiske. Jeg har ganske bestemt den Mening, at den private Drift i de fleste Tilfælde vil være langt mere økonomisk end Statsdrift, og jeg tror ogsaa, at den i de allerfleste Tilfælde vil kunne betjene Publikum bedre og i højere Grad til Tilfredshed, end Statsdrift vil gøre det og vil kunne gøre det. Naar man i modsat Retning har henpeget paa Forholdene ved Statsbaner og Privatbaner, tror jeg dog, at Erfaringen læ-

rer os, at de sjællandske Baner, medens de bleve drevne privat, gave et ganske anderledes godt Udbytte, end de nogen Sinde have kunnet give, efter at de ere gaaede ind under Statsdrift. Selvfølgelig har jeg fuldt ud Dignere aabne for, at der samtidig med, at Staten har overtaget Banernes Drift, er gjort store Fremstridt og Forbedringer i denne Drift, hvilket selvfølgelig kan medføre en tilsvarende Nedgang i Indtægten, men jeg tror ikke, man skal kunne paastaa, at Statsdriften er billigere, og i de færreste Tilfælde tjener den Befolkningen bedre end den private Drift. Sagen er vel i Virkeligheden den, at det er Nedgangen i Telegrafindtægterne, der har bragt Staten til efterhaanden at ønske ogsaa at saa Haand i Hanke, som det hedder med Telefonerne, thi som det allerede er blevet fremhævet, den Gang Lovforslaget i 1883 første Gang var fremme for Lovgivningsmagten i Landstinget, var man der absolut utilhøjelig til at ville drage dette Omraade ind under Statsdriften. Man har imidlertid gjort den Erfaring, at Telegrafindtægterne ere sunkne. Jeg skal dog bemærke, at jeg tror ikke, det er i et saa betydeligt Omfang, som man kunde have Grund til, at tro. Dmtrent de to Tredjedele af Telegrafindtægterne berøres jo aldeles ikke af Telefonvæsenet, nemlig hele Indtægten af Transittelegrammer. Den udenlandske Telegramkorrespondance berøres aldeles ikke af Telefonen, det kan kun være for den indenlandske Korrespondance, det kan have Betydning. Men hvordan det nu end er, maa man, naar man vil gøre op med de private Telefonselskaber her, ikke glemme, at disse private Selskaber have raget Kasstanierne af Ilden for Staten, de have overtaget Telefonerne paa en Tid, da Staten ikke vilde gøre det, og sikkert er det, at medens de saaledes have løbet en betydelig Risiko, have de i mange Tider maattet drive de af dem anlagte Vinter uden at nyde pekuniært Udbytte af dem, i Forventning om, at de, naar det lykkedes at drive Vinterne op, kunde saa en Godtgørelse for, hvad de havde sat deri af Kapital. Det forekommer mig, at man ikke kan lade Hensynet hertil ude af Betragtning, naar man vil stride til, at inddrage de private Selskaber, eller true dem med Ekspropriation. Forholdet er jo dernæst i Virkeligheden det, forekommer det mig, at de private Selskabers Stilling ikke er tilstrækkelig garanteret, heller ikke ved den § 4, som staar i det nuværende Lovforslag. Der staar, at de private Telegraf- og Telefonanlæg kunne vedligeholdes og drives som hidtil. Men er det Meningen med disse Udtryk, at ogsaa saadanne mindre Udvidelser,